

UCHWAŁA NR _____
RADY MIASTA GDYNI
z dnia _____ stycznia 2025 r.

**w sprawie nadania pani Marii Jolancie Sołtysik Medalu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
„Za wybitne zasługi dla Gdyni”**

Na podstawie § 11 ust. 1 pkt 2 Statutu Miasta Gdyni - załącznika do uchwały Rady Miasta Gdyni Nr XXIII/489/04 z dnia 22 września 2004r. w zw. z § 1, § 3 ust. 1 Regulaminu Medalu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego „Za wybitne zasługi dla Gdyni”, który stanowi załącznik nr 5 do Statutu Miasta Gdyni (t.j. Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2019 r. poz. 3804¹) Rada Miasta Gdyni uchwala, co następuje:

§ 1. Nadaje się pani Marii Jolancie Sołtysik Medal im. Eugeniusza Kwiatkowskiego „Za wybitne zasługi dla Gdyni” (Medal nr 85).

§ 2. Uchwała wchodzi z życiem z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta Gdyni
Tadeusz Szemiot

¹ Zm. Dziennik Urzędowy Woj. Pomorskiego z 2021r. poz. 1.

UZASADNIENIE

Pani Profesor Maria Jolanta Sołtysik - architekt, historyk architektury, profesor zwyczajny Politechniki Gdańskiej, urodziła się w Gdyni. Jest gdynianką od trzeciego pokolenia, której rodzina już w latach dwudziestych przyjechała do Gdyni budować miasto. Po ukończeniu podstawowej szkoły powszechnej i podstawowej szkoły muzycznej rozpoczęła w 1963 roku naukę w III Liceum Ogólnokształcącym w Gdyni. Dyplom architekta zdobyła na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej w 1972 roku, gdzie później podjęła pracę dydaktyczno-naukową i pracuje do dziś.

Głównym tematem prowadzonej przez Marię Jolantę Sołtysik pracy badawczej są dzieje i architektura Gdyni. Fascynacja tą tematyką zdefiniowała całą jej karierę zawodową i naukową – od stopnia doktora po tytuł profesorski. Przez wiele lat kierowała Katedrą Historii Architektury i Konserwacji Zabytków na swej macierzystej Uczelni, a uznaniem jej pozycji zawodowej jest członkostwo i funkcje w prestiżowych stowarzyszeniach naukowych, polskich i zagranicznych.

Jako architekt i historyk architektury p. profesor Sołtysik współpracuje od początku swej działalności zawodowej z władzami miasta Gdyni. Od 1995 do 2019 roku była członkiem Miejskiej Komisji Urbanistyki i Architektury oraz Rady Programowej ds. Badania Dziejów Gdyni. Stale też współpracuje z Urzędem Miejskiego Konserwatora Zabytków, wykonując w ramach tej współpracy szereg projektów oraz prac studialnych z dziedziny ochrony dziedzictwa Gdyni.

Największym osiągnięciem Pani Profesor jest wprowadzenie gdyńskiej architektury i urbanistyki na karty historii – zarówno polskiej, jak i europejskiej oraz stworzenie podstaw teoretycznych dla ochrony dziedzictwa modernistycznej Gdyni. W swym bogatym dorobku ma ona ponad 100 publikacji naukowych i popularno-naukowych na ten temat, polskich oraz zagranicznych. Publikacje te są dziś w zbiorach wszystkich liczących się bibliotek.

W latach 70., a więc w chwili, gdy p. prof. Maria Sołtysik zaczynała swą pracę, wiedza urbanistycznej i architektonicznej Gdyni była znikoma. Wydana przez Państwowe Wydawnictwo Naukowe w Warszawie w 1993 roku pierwsza jej książka - „*Gdynia – miasto dwudziestolecia międzywojennego. Urbanistyka i architektura*” - stanowiła wyraźny przełom w tej dziedzinie, wytyczając drogę i nowe standardy dla dalszych badań oraz budząc szerokie zainteresowanie tą tematyką. Kolejna książka Kandydatki, wydana w 2003 roku przez Wydawnictwo „Alter Ego” Sławomira Kitowskiego i zatytułowana „*Na styku dwóch epok. Architektura gdyńskich kamienic okresu międzywojennego*”, przyczyniła się do objęcia ochroną konserwatorską dziedzictwa przestrzennego Śródmieścia Gdyni. Inspirowała wpisy do rejestru zabytków zarówno poszczególnych obiektów, jak i dokonany w 2007 roku wpis do rejestru całego zespołu Śródmieścia Gdyni. Rok wcześniej na jednej z gdyńskich konferencji profesor Sołtysik poddała myśl podniesienia Śródmieścia Gdyni do rangi Pomnika Historii. Idea ta dzięki staraniom władz miasta została urzeczywistniona w 2015 roku, a merytoryczne uzasadnienie tego aktu powstało przy współpracy z panią profesor.

Maria Sołtysik była współinicjatorką ważnego cyklu międzynarodowych konferencji naukowych „Modernizm w Europie – modernizm w Gdyni”, które są organizowane przez miasto co dwa lata, a w 2023 roku już po raz dziewiąty z rzędu; jest też redaktorem naukowym dziewięciu tomów monograficznych wydanych każdorazowo po tych konferencjach. Zarówno te konferencje, jak i monografie zyskały wysoką rangę międzynarodową, utrwalając pozycję Gdyni jako ważnego ośrodka światowego modernizmu.

Dorobek Pani Profesor Sołtysik jako badacza i konserwatora dziedzictwa architektonicznego XX wieku stworzył także podstawy naukowe dla kilku dużych, prestiżowych realizacji konserwatorskich na terenie naszego miasta, a w tym między innymi rewaloryzacji gmachu Zarządu Portu Morskiego, budynku Dworca Kolejowego, dawnego Dworca Morskiego wraz z jego adaptacją na Muzeum Emigracji oraz neogotyckiego pałacu i parku w Orłowie, a historycznie w Małym Kacku. W ostatnich latach Maria Jolanta Sołtysik była współautorką wniosku o wpis Śródmieścia Gdyni na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, który to wniosek przyjęty został oficjalnie w 2023 roku przez Ministerstwo Kultury i wysłany w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Komitetu UNESCO w Paryżu.

Podjęta przez p. prof. Sołtysik działalność naukowa doprowadziła do wyodrębnienia specyficznego zjawiska w historii architektury, jakim jest „gdynski modernizm”, a prowadzona przez nią równolegle działalność popularyzatorska przyczyniła się do tego, że zjawisko to zostało uznane za swoisty znak firmowy Gdyni – nie tylko przez środowisko naukowe, ale też przez szeroką publiczność.

Projekt uchwały wnosi Komisja Samorządności Lokalnej i Bezpieczeństwa.

Przewodniczący Komisji
Samorządności Lokalnej i Bezpieczeństwa

Mariusz Bzdęga